

както и при прежнитѣ две войни, хиляди български семейства се преселили въ Бесарабия и южна Русия.

Българитѣ скоро забравили бедитѣ и разочарованията, и презъ 1835 г. капитанъ Мамарчевъ се опиталъ да повдигне въстание въ Плаковския мѣнастиръ до Търново, но издайничество осуетило и тоя пѣтъ планетѣ на смелия борецъ за свобода; голѣма часть отъ участницитѣ въ това готвено въстание били изловени и избесени, а самиятъ той—изпратенъ на заточение.

Въстанията не преставали и следъ тая несполука; тѣ продължили чакъ до 1853 година, когато се почнала Кримската война. Тѣзи въстания сж повечето въ западна България и иматъ предимно мѣстно значение; много отъ тѣхъ сж били подбудени отъ сръбскитѣ власти; но когато българитѣ въставали, сърбитѣ отказвали всѣкаква помощъ. Тѣзи въстания ние нѣма да изброяваме.

Кримската война събудила отново надеждитѣ на българитѣ за освобождение. Въ квартирата на главнокомандувания рускитѣ войски се явили много доброволци българи съ предложение да образуватъ чети. Князь Горчаковъ приелъ предложението имъ и ги накаралъ да образуватъ единъ комитетъ, който да се грижи за записване на доброволцитѣ. Такъвъ комитетъ билъ образуванъ въ Букурещъ подъ името „Епитропия“; такъвъ комитетъ се образувалъ и въ Одеса подъ името „Настоятелство на одескитѣ българи“, чийто основателъ и най-деятеленъ членъ билъ Н. Хр. Палаузовъ. Доброволци се записали оксело 4000 човѣка. Генералъ-фелдмаршалъ Паскевичъ-Еривански издалъ прокламация къмъ българския народъ, написана на български езикъ. Въ нея той се обръщалъ къмъ българитѣ и имъ казвалъ, между друго, следното: „Единствената цель на руския царъ е да защити християнската църква, да защити васъ, православни чедъ, угнетени стъ яростни врагове; дошло е време, щото и вие да придобиете права на свободенъ народъ не само на думи, но и на дѣло“. Манифестътъ указалъ своето влияние върху българския народъ. Доброволцитѣ взели деятелно участие въ войната. Дошелъ въ главната квартира на Паскевича и българинътъ И. Бацовъ и му съобщилъ, че българитѣ желаятъ да въстанатъ и поискалъ помощъ и подкрепа отъ руситѣ. Паскевичъ, както и Дибичъ по-рано, отказалъ исканата помощъ и подкрепа.

Парижкиятъ миръ, 1856 г., съ който се свършила тая война, дсиесалъ нози беди и разочарвания на българския народъ. Сегга българитѣ разбрали, че освобождение мсгатъ да добиятъ само тогава, когато се надѣватъ на своитѣ собствени сили, когато не-